

Sztereotípiák

A sztereotípiák az a feltételezés, amely szerint egy-egy csoport valamennyi tagja ugyanolyan. A sztereotípiák hasznát, hogy segíthet eligazodni a világban, de megmerevedve, előítéletté válva rengeteg probléma, konfliktus gyökere lehet.

gyakorlat: Te mit gondolsz róluk?

Cél: ráébredtetni a tanulókat arra, hogy mindenki él sztereotípiákkal, felismertetni ezek kialakulásának néhány konkrét okát.

Eszközök: az egyes embercsoportok elnevezését tartalmazó kártyák A kártyákon például a következő embercsoportok szerepelhetnek: vállalkozók, bankárok, rockerek, nyugdíjasok, munkanélküliek, Fradi drukkerok, Krisna hívők, parlamenti képviselők, tv sztárok, cigányok, arabok, oroszok, németek, románok.

A gyakorlat menete:

Valamennyi tanuló húz egy kártyát. A kártyákat úgy készítjük el, hogy legalább hárman kaphassák ugyanazt. Három perc alatt mindenki leírja mindazt, ami az adott csoportról eszébe jut. Ezt követően az azonos kártyákat húzó gyerekek összeülnek, és összehasonlítják az írásait. Majd a kics csoportok szóvivői az egész osztály előtt ismertetik a közös képet, illetve azokat a vonásokat, amelyek egyénileg különbözők voltak.

Megvitatható kérdések

- Mi a magyarázata annak, hogy bizonyos embercsoportokról közel azonos kép él bennünk? Mi okozhatja az egyedi eltéréseket?
- Milyen esetekben hasznosak az egyes sztereotípiák?
- Milyen veszélyeket hordoznak azok az általánosítások, amelyek a sztereotípiákat alkotják?

Tanácsok a pedagógusnak:

A gyakorlatban felhasznált sztereotípiák kiválasztásánál legalább két szempontot tanácsos figyelembe venni. Az egyik, hogy senkit ne érintsen, ne sértsen személyesen az esetleges negatív ítélet. (Például a cigánykérdést nem ajánlatos itt napirendre tűzni, ha cigánytanulók is járnak az osztályba.) A másik az érdeklődés, tehát, hogy olyan embercsoport kerüljön szóba, amelyik az adott gyerekeket aktuálisan érdekelheti, amelyről valószínűleg él bennük valami „sztereotípiák”.

Érdekes és hasznos odafigyelni az ugyanazon embercsoport megítélésében mutatkozó különbségekre. A tapasztalatok azt igazolják, hogy ha valaki általa ismert konkrét személyhez tudja kötni a véleményét, az feltétlenül árnyaltabban látja az érintett embercsoportot. A megélt élmények tehát döntő mértékben befolyásolják a bennünk élő sztereotípiák tartalmát. Erre a jelenségre mindenképpen célszerű felhívni a tanulók figyelmét, hiszen éppen ezáltal van mód megérteni velük a sztereotípiák kialakulásának, működésének természetét.